

ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА BASIC STRUCTURAL INDICATORS OF BUSINESS ACTIVITIES OF ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS

У 2016. години, било је 7 341 активно предузеће и 18 668 предузетника који тржишно послују, од чега је 35,8% пословало у подручју *Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала*, док структура запослених показује да је од око 172 хиљаде запослених лица 40,4% ангажовано у подручјима индустрије.

Највеће трошкове рада по запосленом имала су предузећа и предузетници у подручју *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација* 26 316 КМ и *Информације и комуникације* 24 372 КМ, а најмање у подручју *Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство*, 8 082 КМ.

У стварању додате вриједности по факторским трошковима највеће учешће имала су предузећа и предузетници из подручја *Прерађивачка индустрија* 25,3%, *Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала* 22,4% и *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација* 10,0%.

Највећа додата вриједност по запосленом лицу, као мјера продуктивности рада, остварена је у подручју *Информације и комуникације* 69 776 КМ, затим у подручјима *Пословање некретнинама* 61 013 КМ и *Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација* 53 718 КМ.

Просјечна бруто оперативна стопа, односно стопа профитабилности нефинансијске пословне економије у Републици Српској у 2016. години износила је 14,0%. Највеће стопе профитабилности постигнуте су у подручјима *Пословање некретнинама* 45,4%, *Информације и комуникације* 35,1% и *Остале услужне дјелатности* 34,5%.

У овом саопштењу објављују се основни годишњи структурни пословни показатељи за нефинансијску пословну економију Републике Српске.

Саопштење садржи основне структурне варијабле и индикаторе добијене на основу Годишњих извјештаја структурних пословних статистика за 2016. годину. Структурним пословним статистикама у 2016. обухваћена су предузећа и предузетници из подручја индустрије (В, С, Д и Е), Грађевинарства (Ф), Трговине на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (Г) и нефинансијских услуга (Н, И, Ј, Л, М, Н, Р, Q и S), према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010.

Оцене основних структурних показатеља о тржишном пословању предузећа и предузетника у 2016. години дате су према подручјима дјелатности и величини према броју запослених.

In 2016, there were 7,341 active enterprises and 18,668 entrepreneurs operating commercially, out of which 35.8% were from the section Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, while the structure of employed persons shows that out of 172 thousand employed persons, 40.4% were engaged in industrial sections.

The highest labour costs per employee were those of enterprises and entrepreneurs in the section Electricity, gas, steam and air-conditioning supply with 26,316 KM and in Information and communication with 24,372 KM, while the lowest ones were those in the section Accommodation and food service activities, 8,082 KM.

In the production of value added at factor costs, the highest share was that of enterprises and entrepreneurs in the section Manufacturing 25.3%, followed by Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles 22.4%, while Electricity, gas, steam and air-conditioning supply participated with 10.0%.

The highest value added per person employed, as a measure of labour productivity, was achieved in the section Information and communication with 69,776 KM, followed by Real estate activities with 61,013 KM, and Electricity, gas, steam and air-conditioning supply with 53,718 KM.

The profitability rate as the average gross operating rate of the non-financial business economy in Republika Srpska in 2016 was 14.0%. The highest profitability rates were achieved in the section Real estate activities 45.4%, Information and communication 35.1% and Other service activities 34.5%.

This release presents main annual Structural Business indicators for non-financial business economy of Republika Srpska.

The release contains main structural variables and indicators obtained through the Annual reports on Structural Business statistics for 2016. In 2016, the Structural Business statistics survey covered enterprises and entrepreneurs from sections Industry (B, C, D and E), Construction (F), Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G) and of Non-financial Services (H, I, J, L, M, N, P, Q and S), in accordance with the Classification of Economic Activities KD BiH 2010.

Assessments of main structural indicators of business activities of enterprises and entrepreneurs operating commercially in 2016 are given by section of activities and size by number of persons employed.

1. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ, 2016.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES, 2016

Подручје	Број предузећа <i>Number of enterpris es</i>	Број предузетника <i>Number of entrepreneurs</i>	Број запосле- них лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Додата вриједност по факторским трошковима <i>Value added at factor cost</i>	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	Section
УКУПНО	7 341	18 668	172 075	18 583 385	4 663 701	2 054 127	TOTAL
B Вађење руда и камена	76	2	4 865	348 193	206 338	115 517	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	1 438	2 009	51 313	4 777 370	1 177 839	576 105	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	61	-	8 657	1 044 481	465 060	227 710	D Electricity, gas, steam and air- conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	130	22	4 863	186 050	110 888	76 007	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	609	675	12 083	1 291 176	379 281	119 580	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	2 524	6 800	41 725	8 219 289	1 044 687	393 736	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	633	1 596	13 027	673 433	281 725	161 867	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	128	3 887	11 857	444 175	161 707	64 313	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	244	74	5 659	736 674	394 836	136 061	J Information and communication
L Пословање некретнинама	120	25	565	56 504	34 448	8 798	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	665	1 172	6 746	408 862	184 704	77 339	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услугне дјелатности	140	161	3 061	94099	56 292	26 719	N Administrative and support service activities
P образовање ¹⁾	90	189	1 500	49 034	30 197	17 603	P Education ¹⁾
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада ²⁾	421	17	2 515	123 378	73 966	36 158	Q Human health activities ²⁾
S Остале услужне дјелатности ³⁾	62	2 039	3 639	130 667	61 733	16 614	S Other service activities ³⁾

¹⁾ У подручју Р обухваћени су само предузећа и предузетници из приватног (профитног) сектора
Only enterprises and entrepreneurs from the private (profit) sector are covered in the section P

²⁾ У подручју Q обухваћени су само предузећа и предузетници из приватног (профитног) сектора
Only enterprises and entrepreneurs from the private (profit) sector are covered in the section Q

³⁾ Изузев области 94 која се, према ЕУ регулативи 295/2008, не обухвата
Except division 94 which is not covered in accordance with the EU regulation 295/2008

2. ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОСЛОВНИ ИНДИКАТОРИ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ, 2016.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES, 2016

Подручје	Промет по запосленом лицу, КМ <i>Turnover per person employed, KM</i>	Додата вриједност по запосленом лицу, КМ <i>Value added per person employed, KM</i>	Учешће додате вриједности у производње (%) <i>Share of value added in production value (%)</i>	Трошкови рада по запосленом, КМ <i>Labour cost per employee, KM</i>	Стопа профитабилности (%) <i>Profitability rate (%)</i>	Section
УКУПНО	107 996	27 103	40,2	13 419	14,0	TOTAL
B Вађење руда и камена	71 573	42 414	60,2	23 797	26,1	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	93 102	22 954	25,9	11 708	12,6	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	120 646	53 718	67,1	26 316	22,7	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	38 260	22 803	61,3	15 710	18,7	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	106 862	31 391	30,4	10 507	20,1	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	196 987	25 037	52,5	11 304	7,9	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	51 694	21 626	42,7	14 192	17,8	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	37 459	13 637	41,1	8 082	21,9	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	130 186	69 776	54,0	24 372	35,1	J Information and communication
L Пословање некретнинама	100 077	61 013	63,4	16 518	45,4	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	60 605	27 378	46,3	13 959	26,3	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услужне дјелатности	30 742	18 390	60,4	9 229	31,4	N Administrative and support service activities
P Образовање	32 699	20 137	60,8	13 442	25,7	P Education
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	49 065	29 415	61,0	14 503	30,6	Q Human health activities
S Остале услужне дјелатности	35 903	16 962	61,6	10 409	34,5	S Other service activities

3. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА, 2016.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SIZE OF ENTERPRISES AND ENTREPRENEURS, 2016

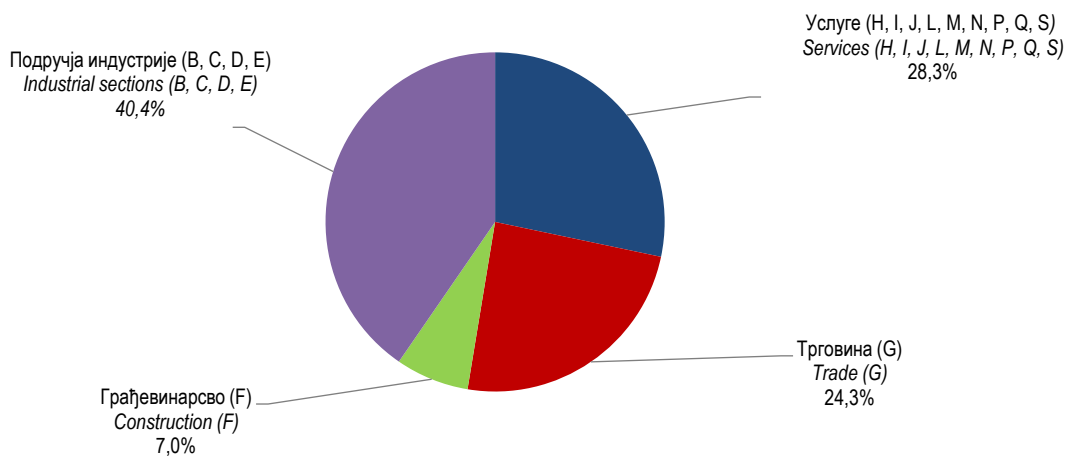
Величина према броју запослених лица	Број предузећа <i>Number of enterprises</i>	Број предузетника <i>Number of entrepreneurs</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Додата вриједност по факторским трошковима <i>Value added at factor costs</i>	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	Size by number of persons employed
УКУПНО	7 341	18 668	172 075	18 583 385	4 663 701	2 054 127	TOTAL
Мала (0–49 запослених)	6 900	18 657	90 050	9 586 490	2 147 621	758 520	Small (0–49 employed persons)
Средња (50–249 запослених)	371	9	38 074	5 098 286	1 020 945	509 281	Medium (50–249 employed persons)
Велика (250 и више запослених)	70	2	43 951	3 898 609	1 495 135	786 326	Large (250 and more employed persons)

4. ОСНОВНИ СТРУКТУРНИ ПОСЛОВНИ ИНДИКАТОРИ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКА, 2016.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS INDICATORS BY SIZE OF ENTERPRISE AND ENTREPRENEURS, 2016

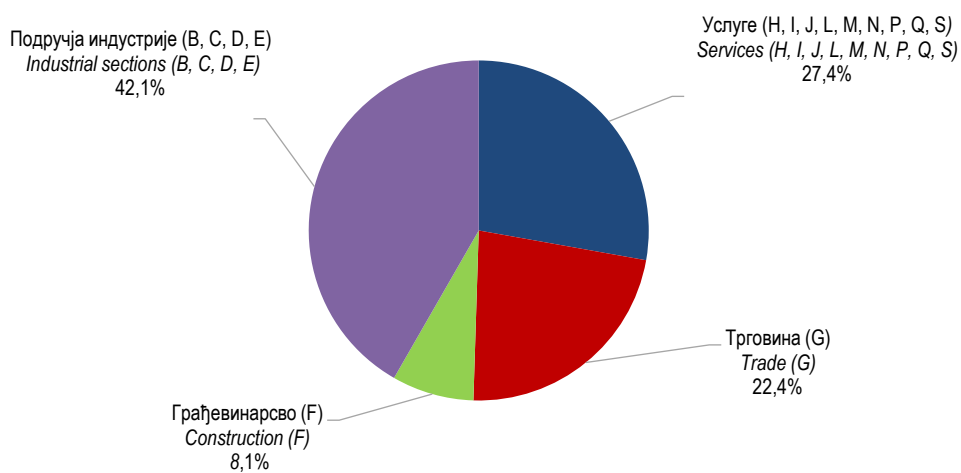
Величина према броју запослених лица	Промет по запосленом лицу, КМ <i>Turnover per person employed, KM</i>	Додата вриједност по запосленом лицу, КМ <i>Value added per person employed KM</i>	Учешће додате вриједности у вриједности производње (%) <i>Share of value added in production value (%)</i>	Трошкови рада по запосленом, КМ <i>Labour cost per employee, KM</i>	Стопа профитабилности (%) <i>Profitability rate (%)</i>	Size by number of persons employed
УКУПНО	107 996	27 103	40,2	13 419	14,0	TOTAL
Мала (0–49 запослених)	106 458	23 849	38,8	10 672	14,5	Small (0–49 employed persons)
Средња (50–249 запослених)	133 903	26 814	31,5	13 383	10,0	Medium (50–249 employed persons)
Велика (250 и више запослених)	88 704	34 018	52,8	17 892	18,2	Large (250 and more employed persons)

5. ОСНОВНЕ СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ ВАРИЈАБЛЕ ПРЕМА ПОДРУЧЈИМА ДЈЕЛАТНОСТИ – СТРУКТУРЕ, 2016.
BASIC STRUCTURAL BUSINESS VARIABLES BY SECTION OF ECONOMIC ACTIVITIES – STRUCTURE, 2016

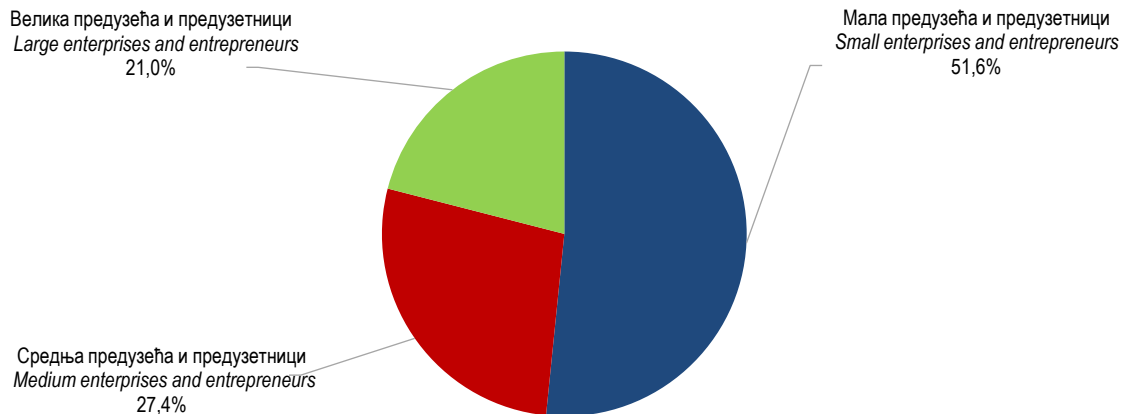
Подручје	Број предузећа <i>Number of enterprises</i>	Број предузетника <i>Number of entrepreneurs</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Додата вриједност по факторским трошковима <i>Value added at factor costs</i>	Section
УКУПНО	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
B Вађење руда и камена	1,0	-	2,8	1,9	4,4	B Mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	19,6	10,8	29,8	25,7	25,3	C Manufacturing
D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и	0,8	-	5,0	5,6	10,0	D Electricity, gas, steam and air-conditioning supply
E Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине	1,8	0,1	2,8	1,0	2,4	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Грађевинарство	8,3	3,6	7,0	6,9	8,1	F Construction
G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала	34,4	36,4	24,3	44,2	22,4	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Саобраћај и складиштење	8,6	8,6	7,6	3,6	6,0	H Transport and storage
I Дјелатности пружања смјештаја, припреме и услуживања хране; хотелијерство и угоститељство	1,8	20,8	6,9	2,4	3,5	I Accommodation and food service activities
J Информације и комуникације	3,3	0,4	3,3	4,0	8,5	J Information and communication
L Пословање некретнинама	1,6	0,1	0,3	0,3	0,7	L Real estate activities
M Стручне, научне и техничке дјелатности	9,1	6,3	3,9	2,2	4,0	M Professional, scientific and technical activities
N Административне и помоћне услужне дјелатности	1,9	0,9	1,8	0,5	1,2	N Administrative and support service activities
P Образовање	1,2	1,0	0,9	0,3	0,6	P Education
Q Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	5,7	0,1	1,5	0,7	1,6	Q Human health activities
S Остале услужне дјелатности	0,9	10,9	2,1	0,7	1,3	S Other service activities

Графикон 1. Структура броја запослених лица према подручјима дјелатности, 2016.
Graph 1 Structure of number of persons employed by section of economic activities, 2016

Графикон 2. Структура додате вриједности према подручјима дјелатности, 2016.
Graph 2 Structure of value added by section of economic activities, 2016

Графикон 3. Структура промета према величини предузећа и предузетника, 2016.
Graph 3 Structure of turnover by size of enterprises and entrepreneurs, 2016

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Методологија за провођење истраживања структурних пословних статистика усклађена је са европским статистичким стандардима и њен садржај је прописан основном ЕУ Регулацивом 295/2008 и регулативама за имплементацију 250/2009, 251/2009 и 275/2010.

У провођењу истраживања коришћен је метод пуног обухвата за предузећа са 20 и више запослених, а метод узорка за предузећа са мање од 20 запослених. Узорак је креиран на основу података Статистичког пословног регистра и дизајниран је као случајни стратификовани узорак.

Подаци за предузетнике⁴⁾ су процијенени на основу броја запослених лица, коришћењем модела регресионе и корелационе анализе.

Подаци структурних пословних статистика резултат су статистичке обраде Годишњих извјештаја структурних пословних статистика активних предузећа и процјене активних предузетника, која послују тржишно и чије је сједиште на територији Републике Српске.

Подаци произведени структурним пословним истраживањем користе се за анализу структуре предузећа и предузетника по дјелатностима, структуре фактора коришћених у процесу производње, анализу пословног успјеха и конкурентности, као и анализу развоја пословања на регионалном и међународном нивоу. Такође, подаци структурних пословних статистика представљају значајне инпуте за процјене и обрачун макроекономских агрегата националних рачуна, обрачун пондера за израчунавање индекса у краткорочним статистикама, као и за ажурирање података у Статистичком пословном регистру.

Дефиниције варијабли

Величина предузећа и предузетника одређена је бројем запослених, према којем се разликују мала, средња и велика. Мала запошљавају, просјечно годишње, од 0 до 49 радника, средња од 50 до 249, а велика 250 и више радника. Ради презентације података о величини предузећа и предузетника, за статистичке сврхе користи се подјела према броју запослених.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Methodology used for the survey Structural Business Statistics implementation is harmonised with the European statistical standards, and its content is stipulated in the basic EU Regulation 295/2008 and in the implementing regulations 250/2009, 251/2009 and 275/2010.

The method of full coverage was used to conduct this survey for enterprises with 20 or more persons employed, and the sample method was used for enterprises with less than 20 persons employed. The sample is based on Statistical Business Register data and it is designed as stratified random sample.

Data on entrepreneurs⁴⁾ are estimated by number of persons employed, using the method of regression and correlation analysis.

Data on Structural Business Statistics are the result of the statistical processing of Annual reports on Structural Business Statistics of active enterprises and estimates of active entrepreneurs, operating commercially, whose headquarters are on the territory of Republika Srpska.

Data obtained through the Structural Business Survey are used for the analysis of structure of enterprises and entrepreneurs by activity and of structure of factors used in production process, for the analysis of business profit and losses and competitiveness, as well as for the analysis of development of business operations at regional and international levels. Also, Structural Business Statistics data represent important inputs for the estimates and calculation of macroeconomic aggregates in the National Accounts, for calculation of weights used for the calculation of indices in short-term statistics, as well as for data updating in the Statistical Business Register.

Definitions of variables

Size of enterprises and entrepreneurs is determined by the number of employees and based on this classification enterprises and entrepreneurs can be small, medium and large. Small ones employ between 0 and 49 persons a year on average, medium ones employ between 50 and 249 persons, while large ones employ 250 or more people. For statistical purposes, in order to present the data on size of enterprises and entrepreneurs, the classification based on the number of employees is used.

⁴⁾ Детаљније објашњење метода процјене података за предузетнике видјети у СПС Методологији на: http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/struktturne_poslovne_statistike/SPS-Metodologija_2016_v2.pdf
The estimation method on entrepreneurs data is more detailed explained on web site: http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/struktturne_poslovne_statistike/Structural_Business_Statistics_2016_v2.pdf

Број предузећа и предузетника обухвата субјекте из Статистичког пословног регистра у популацији која је предмет посматрања, а која тржишно послују и била су активна барем дио референтне године (остварила промет или имала запослене). Искључују се сва привремено неактивна (мирујућа) или стварно неактивна предузећа и предузетници.

Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Број запослених лица обухвата број запослених и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице, волонтери и др.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, пружених услуга и продаје робе за препродају током референтног периода. У обрачун промета укључују се сви фактурисани порези, осим ПДВ-а и акциза.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације), а израчунава се тако да се на вриједност производње у основним цијенама додају субвенције, а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током референтног периода, у новцу или у натури. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

Дефиниције индикатора

Промет по запосленом лицу добија се дијелењем укупно оствареног промета са укупним бројем запослених лица. Овај индикатор изражава продајну способност предузећа и предузетника из одређене дјелатности.

Додата вриједност по запосленом лицу представља основни индикатор за мјерење **продуктивности рада**. Овај индикатор показује колико је створено додате вриједности по запосленом лицу.

Учешће додате вриједности у вриједности производње добија се дијелењем укупне додате вриједности са укупно оствареном вриједношћу производње.

Трошкови рада по запосленом показују просјечне трошкове запослених у некој дјелатности, а добијају се дијелењем укупних трошкова запослених са бројем запослених, односно бројем лица која су плаћена за обављени рад.

Стопа профитабилности (бруто оперативна стопа) показује колико је процентуално учешће бруто пословног вишка у промету. Овај индикатор показује зарађивачку способност предузећа и предузетника или одређене дјелатности.

Number of enterprises and entrepreneurs covers entities from the Statistical Business Register in the population which is subject to observation, which operated commercially and were active for at least a part of the reference year (with either realised turnover or with employees). Temporarily inactive (quiescent) and actually inactive enterprises and entrepreneurs are excluded.

Number of employees covers persons who are employed on a temporary or permanent basis, working full or part time. Number of employees includes seasonal workers, apprentices and people working from home, and persons on strike or on short-term leave. This number does not cover persons on long-term leave. Employees are paid by the employer for performed work, and payments can be in the form of a wage, salary, fee, gratuity, piecework pay or remuneration in kind.

Number of persons employed includes number of employees and unpaid employed persons such as proprietors, partners, family members, volunteers, etc.

Turnover covers calculated revenues from sale of own products, revenues from provided services and revenues from sale of goods for resale, during the reference period. Calculation of turnover includes all accrual taxes, except VAT and excise.

Value added at factor costs is given as the gross amount (without depreciation deduction), calculated by adding subsidies to production value at basic prices, and subtracting product and production tax costs and value of intermediate consumption from it.

Personnel costs are defined as total compensation of employees during the reference period, in money or in kind. These consist of gross wages and salaries, and other personnel costs having the character of personal income.

Definitions of indicators

Turnover per person employed is obtained by dividing total turnover by total number of persons employed. This indicator expresses the enterprise and entrepreneur's selling capacity from a specific activity.

Value added per person employed is a basic indicator for **labour productivity** measuring. This indicator shows the amount of value added produced per person employed.

Share of value added in turnover is obtained by dividing total value added by total achieved turnover.

Labour costs per employee show the average costs of employees in certain activities and these are obtained by dividing total labour costs by number of employees, that is, by number of persons who were paid for performed work.

Profitability rate (gross operating rate) represents percentage share of gross operating surplus in turnover. This indicator shows earning capacity of enterprises and entrepreneurs or of certain activity.

Саопштење припремио: Слађана Никић, Даница Бабић
e-mail: sladjana.nikic@rzs.rs.ba
danica.babic@rzs.rs.ba

Prepared by: Slađana Nikić, Danica Babić
e-mail: sladjana.nikic@rzs.rs.ba
danica.babic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General - Vladan Sibinović, Editor in chief – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged